

TÜRÜK
Uluslararası Dil, Edebiyat
ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi
2014 Yıl:2, Sayı:4
Sayfa:287-295

ISSN: 2147-8872

‘ABDU’R-RAHMÂN-İ ĐARİR’İN
TAFŞİL-İ TARIK-İ MUĞARREBİN VE SEBİLİ’L-MÜTTEBİ’İN
ADLI ESERİ ÜZERİNE BİR TANITIM

Ali Osman Yalkın*

Özet

İlk asırlarında Eski Anadolu Türkçesi Döneminin özelliklerini devam ettiren Osmanlı Türkçesi Döneminin 16. Yüzyılın sonları ile 18. yüzyılın başlarını kapsayan dönemi, Eski Anadolu Türkçesi ile Türkiye Türkçesi arasında bir geçiş dönemi niteliği taşımaktadır. 16. yüzyıldan başlayıp 19. Yüzyılın ortalarına kadar devam eden Klasik Osmanlı Türkçesi Döneminde ise 16, 17 ve 18. yüzyıllarda dilimize giren Arapça ve Farsça unsurlarla birlikte dildeki aşırılık doruk noktasına ulaşmıştır. Bu döneme ait metin çalışmaları, Eski Anadolu Türkçesi Dönemi eserleri üzerine yapılan çalışmaların çok gerisinde kalmıştır. Bu sebeple bu çalışmada ‘Abdu’r-rahmân-i Đarîr tarafından H 1156 / M 1743 yılında yazılan ve Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu 06 Mil Yz A 8891 numarada kayıtlı olan *Tafşîl-i Tarîk-i Muğarrebîn ve Sebîl-i Müttebi’în* adlı eser, eserin bu nüshası esas alınarak tanıtılmıştır. Eski Anadolu Türkçesiyle Türkiye Türkçesi arasında bir geçiş dönemine ait olup dini halka öğretmek amacıyla 18. yüzyılın ortalarına doğru yazılan eserin mensubu olduğu dönemin özelliklerine göre sade bir dille kaleme alınması, dönemin dil bilgisi özelliklerinin ortaya çıkarılmasına sağlayacağı katkı bakımından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: ‘Abdu’r-rahmân-i Đarîr, ‘Abdu’r-rahmâni’d-Đarîr, Tafşîl-i Tarîk-i Mukarrebîn ve Sebîl-i Müttebi’în, XVIII. Yüzyıl, Klasik Osmanlı Türkçesi

AN INTRODUCING ON THE WORK CALLED
TAFŞİL-İ TARIK-İ MUĞARREBİN VE SEBİLİ’L-MÜTTEBİ’İN
BY ‘ABDU’R-RAHMÂN-İ ĐARİR

Abstract

Period that covers late 16th century and first decades of 18th century of Ottoman Turkish Period, continuing Old Anatolian Turkish Period in very early times, is a transition period between Old Anatolian Turkish and Turkey Turkish. In Classic Ottoman Turkish Period, which lasted from 16th century to mid-19th century, the linguistic extremism with Arabic

- Araştırma Görevlisi, Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, aliosmanyalkin@windowslive.com

and Persian components entering in the language in 16th, 17th, and 18th century reached to its peak. Text studies related with this period falls far behind the studies in relation with Old Anatolian Turkish Period. Thus, in this study, the book titled *Tafşîl-i Tarîk-i Muḳarrebîn ve Sebîl-i-Müttebi'în* by 'Abdu'r-raḳmân-i Ḍarîr, written in 1156 / 1743, and registered in National Library Manuscripts Collection 06 Mil Yz A 8891, is introduced. This book, written in mid-18th century for preaching religious issues to people, belongs to the transition period between Old Anatolian Turkish and Turkey Turkish. Style of the book is rather simple compared to its contemporaries. The book is also significant for reflecting the linguistic features of its time.

Key Words: 'Abdu'r-raḳmân-i Ḍarîr, 'Abdu'r-raḳmânî'd-Ḍarîr, Tafşîl-i Tarîk-i Muḳarrebîn ve Sebîl-i-Müttebi'în, XVIII Century, Classical Ottoman Turkish

Giriş

1. Müellif Hakkında

Çalışmaya konu olan *Tafşîl-i Tarîk-i Muḳarrebîn ve Sebîl-i-Müttebi'în* eserinin müellifi 'Abdu'r-raḳmân-i Ḍarîr hakkında tüm araştırmalara rağmen ölüm tarihi (H 1161 / M 1748) dışında herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Katalogda "Abd er-Rahmân ed-Darîr" olarak yazılan müellif adı (http://yazmalar.gov.tr/detay_goster.php?k=149150), eserin çalışmamıza konu olan nüshasında "'Abdu'r-raḳmân-i Ḍarîr"; aşağıda bahsi geçecek olan istinsah nüshasında ise "'Abdu'r-raḳmânî'd-Ḍarîr" olarak yazılmıştır.

Müellifin tespit edilebilen diğer eserleri şunlardır:

1. *Necâtü'l-Musallî*: Almanya Milli Kütüphanesi, Türkçe Yazmaları, Ms.or.oct.1961 Staatsbibliothek, Berlin'de (v. 1b-84a) kayıtlıdır.

2. *Hediyetu's-Şürekâ'*: Milli Kütüphane, Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil Yz A 6393/1'de (v. 1b-12b) kayıtlıdır.

3. *Vasiyyetu'l-Ârifîn*: Milli Kütüphane, Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil Yz A 6393/2'de (v. 13b-89b) kayıtlıdır.

4. *Tezkiretü's-Salât*: Milli Kütüphane, Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil Yz A 8890'da (v. 183) kayıtlıdır. Eserin diğer nüshası ise Milli Kütüphane, Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil Yz A 2091'de (v. 195) kayıtlıdır. Bu eser üzerine bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır: Sultan Kalkan, *Abdurrahmani'd-Darîr, Tezkiretü's-Salât: Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta, 2012.

2. Eser Hakkında

'Abdu'r-raḳmân-i Ḍarîr'in çalışmamıza konu olan *Tafşîl-i Tarîk-i Muḳarrebîn ve Sebîl-i-Müttebi'în* adlı eserinin ismi günümüz Türkçesine "Allah'a Yakın ve O'na Tâbi Olanların Yollarının İzahı" olarak aktarılabilir. Çalışmamıza konu olan müellif nüshası, İslam dinini öğretmek amacıyla yazılmıştır. Konular anlatılırken gerektiğinde ayetlere başvurulmuştur.

Tafşîl-i Tarîk-i Muḳarrebîn ve Sebîl-i-Müttebi'în eserinin çalışmamıza konu olan müellif nüshası, Milli Kütüphane, Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil Yz A 8891 arşiv numarası ile 1787 DVD numarasında kayıtlıdır. H 1156 / M 1743 telif tarihli olan eser, 218x165-155x93 mm. ebatlarındadır ve 175 varaktır. 46a sayfası haricinde her sayfasında 11 satır bulunan eser harekeli nesih ile kaleme alınmıştır. 46a sayfasında 10 satır bulunmaktadır. Cetvel, fasıllar, söz başları ve keşideler kırmızı mürekkeple yazılmış; ayet, hadis gibi alıntılarla sıra sayı bildiren ifadelerin bir kısmının üzeri çizilmiştir. Katalogda “Tafşîl-i Tarîkil-Muḳarrebîn ve Sebîl-i-Müttebi'în” olarak yazılan eserin adı (http://yazmalar.gov.tr/detay_goster.php?k=149150), eserin çalışmamıza konu olan nüshasında “Tafşîl-i Tarîk-i Muḳarrebîn ve Sebîl-i-Müttebi'în”; aşağıda bahsi geçecek olan istinsah nüshasında ise “Tafşîl-i Tarîk-i Muḳarrebîn ve Sebîl-i-Müttebi'în” olarak yazılmıştır.

Eserin tespit edebildiğimiz üç yazma nüshası daha bulunmaktadır. Bu nüshaların biri Milli Kütüphane, Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil Yz A 8038 arşiv numarası ile 523 DVD numarasında kayıtlı bulunmaktadır. H 1163 / M 1750'de istinsah edilen bu nüsha 195x140-145x83 mm. ebatlarında, 173 varaktır ve her sayfada 11 satır bulunmaktadır. Harekeli nesih ile yazılmıştır. Nüshanın müstensihi bilinmemektedir. Bu nüshanın konusu, müellif nüshasından farklı olarak sufinin ahlak ve adabıdır (http://yazmalar.gov.tr/detay_goster.php?k=127588). İncelemelerimize göre müellif nüshasıyla aynı adı taşıyıp farklı bir içeriğe sahip olan bu nüsha, müellifin başka bir eseri olmalıdır.

Diğer nüsha, *Tafsilu Tariki'l-Muḳarrebîn ve Sebîl-i-Müttebiin* adıyla İstanbul Üniversitesi, Nadir Eserler Kütüphanesi, IUNEK Yazma Eserler Birimi, 297.7'de kayıtlı bulunmaktadır. Katalog sayfasında ek yazar olarak “Mehmed, yay. haz.” ibaresi bulunmaktadır (http://katalog.istanbul.edu.tr/client/search/results/default_tr).

Eserin bir başka nüshası, *Kitâb-ı Tefsîl-i Tarîkü'l-Muḳarrebîn* adıyla Polonya Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego'da Nr. Or. I-112'de kayıtlı bulunmaktadır. 20,5x14,5 cm. ebatlarında olan nüsha, 178 varaktır ve her sayfada 11 satır vardır. Nesihle kaleme alınan nüsha, Mustafa bin İbrahim tarafından M 1742'de istinsah edilmiştir (Yakar 2009: 264).

Ayrıca eserin üç adet taş baskı nüshası da bulunmaktadır. Bu nüshalarda eserin ismindeki bazı kelimelerde farklılıklar bulunmaktadır ve eserin Abdurrahman el-Darîf tarafından Ayıntablı Felekzâde Ahmed bin Hamza'dan çevrildiği belirtilmiştir. Bunların ilki *Kitâb-ı Tafsil-i Tarikati'l-muḳarrebîn ve Sebîl-i-müttekin* adıyla TBTK; 1465'te kayıtlıdır. H 1269 / M 1853 tarihli olan bu nüsha, 140 varaktır ve İstanbul Darü't-Tıbaatü'l-âmile Taş Destgâhında basılmıştır. İkincisi, *Tafsil-i Tarik-i Muḳarrebîn ve Sebîl-i-müttekîn* adıyla AEKMK - BDK - ÖZEGE; 19203 - TBTK; 1466'da kayıtlıdır. H 1273 / M 1857 tarihli olan bu nüsha 219 varaktır (*Tezkiretü's-Salât*'la birlikte) ve İstanbul El-Hac Ali Rıza Efendi Taş Destgâhında basılmıştır. Diğer taş baskı nüsha ise *Tafsil-i Tarik-i Muḳarrebîn ve Sebîl(i)-müttekîn* adıyla AEKMK - ÖZEGE; 19203'te kayıtlıdır. H 1269 / M 1853 tarihli olan bu nüsha, 140 varaktır ve İstanbul Darü't-Tıbaatü'l-âmile Taş Destgâhında basılmıştır

(<http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/cgi-bin/WebObjects/EHT.woa/3/wo/lkpzbkPkd0J3f5sxDEYexg/12.3#>; <http://www.oncu.com/eskiharflikitaplar-wordpress/index.php/2011/06/15/tafsil-i-tarik-i-muḳarrebîn-ve-sebilil-muttekin-8192/>).

Görsel-1: Eserin İlk Varağı (1b-2a)

On beş fasıldan oluşan bu nüshanın giriş bölümü şöyledir:

Bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ

“Hamdolsun ki O Allah bizi hidayete ulaştırdı. Allah’ın bizi hidayete erdirmesi olmasaydı biz hidayete ermezdik.”, A’râf Suresi, 7/43

(http://www.kuranmeali.org/7/araf_suresi/43.ayet/kurani_kerim_mealleri.aspx).

Ayetten sonra Arapça ifadeler bulunmaktadır. İlk sayfanın son satırından başlamak üzere şu cümle ile konuya geçilmiştir:

“‘Abdu’r-raḥmān-i Ḍarīr eydür: ṭālibine āsān olup ve raġbet ḥāşıl olsun için taḥte’l-lafẓ ma ‘nā-i şerīflerini beyān idelüm.” (1b/7-2a/10).

Eserin giriş bölümünden itibaren ikinci fasla kadar “Esmâ’ü’l-Hüsnâ”ların nasıl anlaşılması gerektiği açıklanmıştır (2a/8-93a/2016).

İkinci fasıl: “Bu tevḥīd ile mevşūf olan kimselerin üzerinde Bārī Ta‘ālā’nuḡ emāneti on ikidür. Anı beyān ider.” Bu fasılda din ve millet, imanla amel arasındaki on fark, mezhep, itikat, kötü ahlak, azalardaki haramlar ve helaller anlatılmıştır (93a/2017-110a/2380).

Üçüncü fasıl: “Bu şıfatla mevşūf olan eminlerin ‘adāletini beyān ider, on ikidür.” Bu fasılda bu on iki unsur, mümin ve Müslim kavramları, ehl-i sünnet, işlenen ameller, giybet, küfür, iman anlatılmıştır (110a/2381-117a/2535).

Dördüncü fasıl: “Dārī’s-selām’a da‘vet olan kimselerin on iki şıfatını beyān ider.” Yani cennete davet edilen kimselerin on iki vasfını anlatır. Bu fasılda dīn-i hak, cihād-ı hak, îtâ-yı

hak, ri'âyet-i hak, tilâvet-i hak, ma'rifet-i hak, ta'zîm-i hak, tavsîf-i hak, 'adâlet-i hak, mü'min-i hak kavramları açıklanmıştır (117a/2536-126a/2742).

Beşinci fasıl: "Müflihlere virilen hikmet ki yedi âyet-i felâhıdan hâşıl olan yigirmi bir hükmi beyân ıder." Yedi selamet âyetinden ortaya çıkan yirmi bir hüküm üzerinden felaha eren kişilere verilen hikmeti anlatır (126a/2742-135b/2942).

Altıncı fasıl: "Sünnîlerin beş şey 'e teba 'iyyetini beyân ıder." Sünnîlerin uyduğu beş şeyi anlatır (135b/2943-137b/2991).

Yedinci fasıl: "Muhsinlerin ihsânını beyân ıder." İyilik sahiplerinin iyiliklerini anlatır (137b/2992-138a/3001).

Sekizinci fasıl: "Hubbu li'llâhı beyân ıder." Allah'ın sevdiği kullarını anlatır (138a/3002-139a/3023).

Dokuzuncu fasıl: "Bugzu fi'llâhı beyân ıder." Allah'ın sevmediği kullarını anlatır (139a/3023-139b/3037).

Onuncu fasıl: "Ta'zîm li-emri'llâhı beyân ıder." Allah'ın emirlerine uymayı anlatır (139b/3037-140b/3058).

On birinci fasıl: "Şefakatun 'alâ halqı'llâhı beyân ıder." Allah'ın yarattıklarına şefkatli olmayı anlatır (140b/3058-141a/3070).

On ikinci fasıl: "İnâbeti beyân ıder." Günahlardan tövbe ile vazgeçmeyi anlatır (141a/3070-143a/3108).

On üçüncü fasıl: "İstiķâmeti beyân ıder." İslam dininin hükümlerine uymayı anlatır (143a/3108-3117).

On dördüncü fasıl: "İhbâtı beyân ıder." Allah'ın emirleri karşısında tevazu göstermeyi anlatır (143a/3117-143b/3126).

On beşinci fasıl: "Sâbıkun bi'l-hayratı beyân ıder." Sözle veya fiille hayır için çalışmayı anlatır (143b/3126-144b/3149).

On beşinci fasıl sonunda fasılların içinde yetmiş üç meselenin anlatıldığı belirtilip vasiyetlere geçilmiştir.

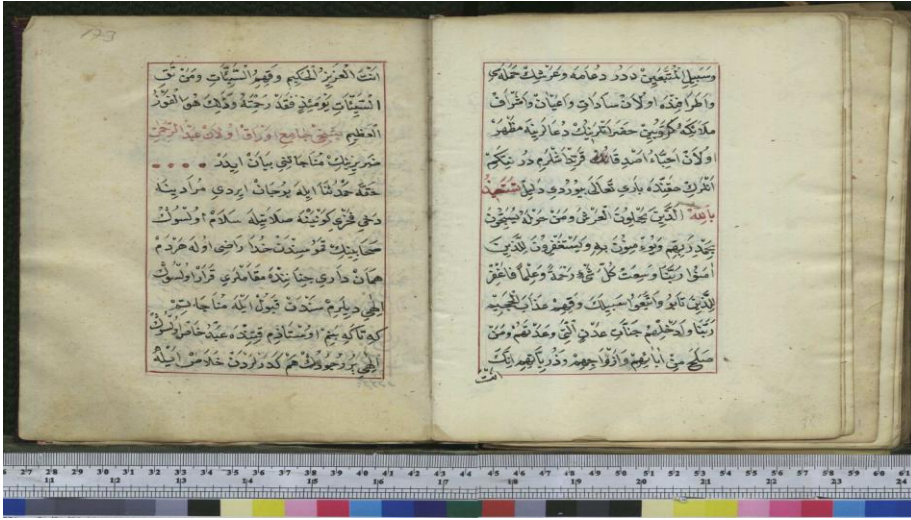
Birinci vasiyet: "Şehvâte tâbi' olup beş vaķit namâzı zâyi' itmeyeler." Bu bölümde namazın terk edilmemesi gerektiği, namazın farzları, vacipleri, sünnetleri, müstehapları, mübahları, mekruhları, haramları ve müfsitleri anlatılmıştır (144b/3149-161b/3517).

İkinci vasiyet: "Teheccüd namâzını terk itmeyeler, hiç olmazsa vaķt-i seherde uyanık bulunup BârîTa 'âlâ'ya niyâzda olalar." (161b/3517-164b/3583).

Üçüncü vasiyet: "Tesbîh namâzını kılmadan gâfil kalmayalar." (164b/3583-167a/3638).

Dördüncü vasiyet: “Veliyyü’n-ni‘am ve üstāz-ı ekremim ḫāce ḫazretleri Ḳur‘ān-ı Kerīmden eḫādīs-i şerīfden cem‘ eyledüğü Evrād-ı Şerīfi her şabāḫ okuyalar ve eger aḫşam daḫı okurlarsa menfa‘at-i keşīre bulurlar.” (167a/3638-174a/3791).

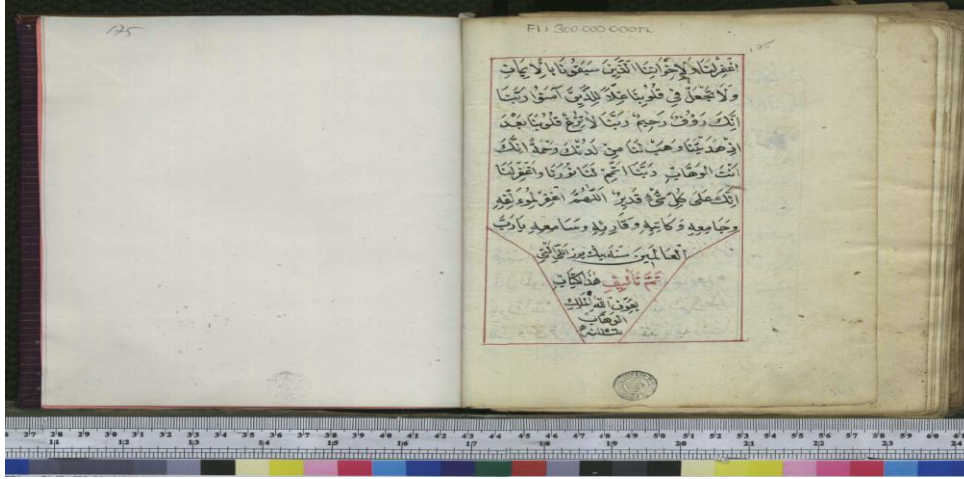
Görsel-2: Eserin 173b-174a sayfaları

Müellif, eserin son bölümüne şu ifadeyle geçmiştir: “Beşinci cāmi‘-i evrāḳ olan ‘Abdu’r-raḫmān-i (4) Ḍarīrī’niḡ münācātını beyān ider.” (174a/3791-3792).

Görsel-3: Eserin 174b-175a sayfaları

Bu bölümde müellifin münacatı yer almaktadır (174a/3793-175a/3818).

Görsel-4: Eserin son sayfası (175b)

Münacattan sonra ayetler ve müellifin kendi ifadelerini de içeren dualar bulunmaktadır (175a/3819-175b/3829). Sayfanın sonunda eserin tamamlandığı tarih belirtilmiştir:

“Sene biş yüz elli altı temme te İfî hāzā'l-kitābi bi-ʿavni' dhi'l-Meliki'l-Vehhāb sene 1156.” (175b/3829-3833).

Sonuç

‘Abdu’r-raḥmān-i Ḍarīr’in *Tafşīl-i Tarīḳ-i Muḳarreb-īn ve Seb-īl-i-Müttebi’-īn* eserinin H 1156 / M 1743 telif tarihli olup Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 8891’de kayıtlı olan nüshası ile tespit edilebilen diğer nüshaları tanıtılmaya çalışılmıştır.

Eski Anadolu Türkçesi Döneminin devamı olan Osmanlı Türkçesi Dönemi, ilk asırlarında Eski Anadolu Türkçesi Döneminin özelliklerini devam ettirmiştir. 16. yüzyılın sonlarıyla 18. yüzyılın başları arasındaki dönem ise kendisinden önceki Eski Anadolu Türkçesiyle kendisinden sonraki Türkiye Türkçesi arasında bir geçiş dönemidir (Ercilasun 2007: 462). XVI. yüzyıldan başlayıp XIX. yüzyılın ortalarına kadar devam eden Klasik Osmanlı Türkçesi Döneminde XVI, XVII ve XVIII. yüzyıllarda dildeki aşırılık, dilimize giren Arapça ve Farsça unsurlarla doruk noktasına ulaşmıştır. Ancak menâkıbnâmeler, dinî tarihler gibi halk için yazılmış eserlerin dili diğer eserlere göre daha sadedir (Özkan 2009: 43-44).

Türkiye Türkçesinin atası olarak gösterilebilecek devrelerden Eski Anadolu Türkçesi Dönemi üzerinde oldukça zengin ölçüde monografik çalışmalar ve ihtiyaca cevap verecek metin yayımlarının varlığına rağmen Klasik Osmanlı Türkçesi Dönemi üzerinde bugüne kadar aynı verimlilikte çalışmaların yapıldığını söylemek mümkün değildir (Yıldız 2002: Ön Söz). Bu sebeple Klasik Osmanlı Türkçesi Dönemine mensup olup kendi dönemine göre sade bir dille yazılan *Tafşīl-i Tarīḳ-i Muḳarreb-īn ve Seb-īl-i-Müttebi’-īn* adlı eser, dil verilerinden hareketle geçiş döneminin dil özelliklerinin ortaya konulmasına katkı sağlamak amacıyla tarafımdan doktora tezi olarak hazırlanmaktadır.

KISALTMALAR

AEKMK: İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Kısmı

BDK: İstanbul Bayezit Devlet Kütüphanesi Eski Harfli Türkçe Basma Eserler Koleksiyonu

H: Hicri

M: Miladi

ÖZEĞE: M. Seyfettin Özege, Eski Harflerle Basılmış Türkçe Eserler Kataloğu I-V, İstanbul, 1971-1979.

TBTK: Türkiye Basmaları Toplu Kataloğu (Arap Harfli Türkçe Eserler) 1729-1928 I-V (A-H), Kültür Bakanlığı Milli Kütüphane Başkanlığı, Ankara, 1990-1998.

v.: Varak

KAYNAKÇA

DEVELLİOĞLU, Ferit (2003); *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, 20. Baskı, Ankara, Aydın Kitabevi.

DİREKÇİ, Bekir (2010); "Hızır Bin Yakub'un Cevâhirü'l-Me'âni Adlı Eseri Üzerine Bir Değerlendirme", *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 28, Konya, s. 109-129.

ERCİLASUN, Ahmet Bican (2004); *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Ankara, Akçağ Yayınları.

<http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/cgi-bin/WebObjects/EHT.woa/3/wo/lkpzbkPkd0J3f5sxDEYexg/12.3#> (24.04.2014).

[http://katalog.istanbul.edu.tr/client/search/results/default_tr/qf\\$003dLOCATION\\$002509Ana\\$002bLokasyon\\$0025091\\$00253AIUNEKYAZMA\\$002509IUNEK\\$002bYazma\\$002bEserler\\$002bBirimi\\$0026qf\\$003dAUTHOR\\$002509Yazar\\$002509Mehmed\\$00252Cya y.haz.\\$002509Mehmed\\$00252Cyay.haz.\\$0026rw\\$003d0\\$0026ic\\$003dfalse\\$0026dt\\$003d\\$0026sm\\$003dfalse\\$0026;jsessionid=1914ACCA9492F4E8A92AE0A5875C4E05](http://katalog.istanbul.edu.tr/client/search/results/default_tr/qf$003dLOCATION$002509Ana$002bLokasyon$0025091$00253AIUNEKYAZMA$002509IUNEK$002bYazma$002bEserler$002bBirimi$0026qf$003dAUTHOR$002509Yazar$002509Mehmed$00252Cya y.haz.$002509Mehmed$00252Cyay.haz.$0026rw$003d0$0026ic$003dfalse$0026dt$003d$0026sm$003dfalse$0026;jsessionid=1914ACCA9492F4E8A92AE0A5875C4E05) (24.04.2014).

http://www.kuranmeali.org/7/araf_suresi/43.ayet/kurani_kerim_mealleri.aspx (15.02.2014).

<http://www.oncu.com/eskiharflikitaplar-wordpress/index.php/2011/06/15/tafsil-i-tarik-i-mukarribin-ve-sebilil-muttekin-8192/> (15.02.2014).

https://www.yazmalar.gov.tr/detay_goster.php?k=149150 (15.02.2014).

KALKAN, Sultan (2012); *Abdurrahmani'd-Darîr, Tezkiretü's-Salât: Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta.

ÖZKAN, Mustafa (2009); *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Genişletilmiş 3. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi.

SARIKAYA, Mehmet Saffet (2010); “Nisâbu’l-İntisâb’da Esnaf Teşkilatı ve Fütüvvetnamelere Yönelik Eleştiriler”, e-Makâlât Mezhep Araştırmaları Dergisi, C. 3, S. 1, Bahar, s. 43-64, www.emakalat.com.

ŞEMSEDDİN SAMİ (2004); *Kâmûs-ı Türkî*, 13. Baskı, İstanbul, Çağrı Yayınları.

YAKAR, Halil İbrahim (2009); “Polonya Kütüphanelerinde Bulunan Türkçe El Yazmaları”, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, S. 8(1), Gaziantep, s. 257-273.

YILDIZ, Osman (2002); *Orta Osmanlıca Dönemine Ait Bir Dil Yadigârı Ahvâl-i Kıyâmet, Giriş-İnceleme, Metin, Dizinler*, İstanbul, Şûle Yayınları.